

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№ 9 (146)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
21 травня '21

Вступна кампанія не за горами

Незалежно від епідеміологічної ситуації вступна кампанія 2021 року буде проходити у звичному режимі, проте з дотриманням карантинних обмежень. Про це повідомили у Міністерстві освіти та науки.

Що треба знати про дати вступної кампанії-2021

Реєстрація електронних кабінетів для вступу на 1 курс для здобуття ступеня молодшого бакалавра або бакалавра розпочинається **1 липня**.

Медичні огляди та інші доконкурсні процедури, якщо це викликано особливими умовами конкурсного відбору, проводяться **до 9 липня**.

Прийом заяв і документів починається **14 липня**.

Для тих, хто вступає на основі співбесіди, вступних іспитів, творчих конкурсів, прийом документів закінчується о **18:00 16 липня**.

Абітурієнти, які вступають за результатами ЗНО, а також вступних іспитів та творчих конкурсів, які були складені з 1 до 13 липня, повинні подати заяви та документи **до 18:00 23 липня**.

До ID-картки потрібен додаток

Жителі сіл Катеринівської територіальної громади, які мають паспорти у вигляді ID-картки і не отримали або втратили додаток до нього – довідку про місце проживання, повинні в найкоротші терміни звернутися до Катеринівської сільської ради (або в старостат) для отримання такого додатку.

Особам, у паспортах яких (зразка 1993 року, у формі книжечки) не уточнено адресу, а міститься лише запис «Катеринівка», «Володимирівка» тощо, слід звернутися до Катеринівської сільської ради для її уточнення (буде поставлено штамп з адресою).

Перевірятимуть тягу

Перевірка димовентильаційних каналів у помешканнях, які опалюються природним газом, – процедура обов'язкова. Сьогодні, 21 травня, ці роботи починають виконувати на території Катеринівської сільської ради працівники ФОП Вікторії Масай, яка на договірних засадах співпрацює з ВАТ «Кіровоградгаз».

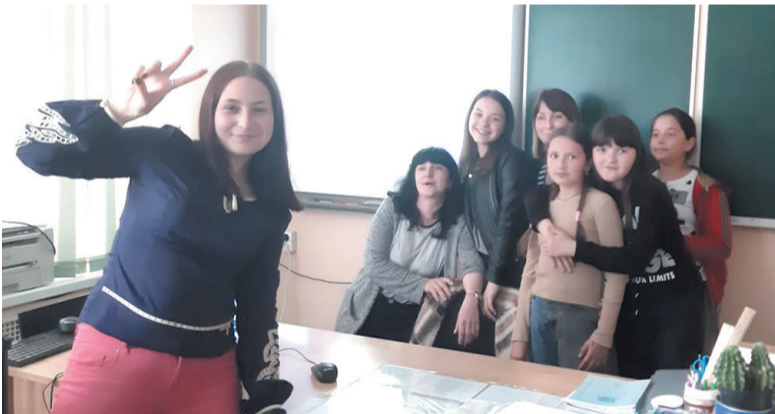
Перевірки проводитимуть по буднях Роман Черненко та Юрій Шаповал. Вартість ревізії – 150 гривень.

У Катеринівській сільській раді у зв'язку із цим радять жителям бути пильними, наголошують, що перевіряючі мають пред'являти службові посвідчення.

Знай наших!

Третє місце у фінальній грі обласного чемпіонату шкільних команд КВК здобула коман-

да Ольга Буряк написала: «Гумор, веселий настрій, талант, несподівані ідеї дарували наші дівча-

да «WITHOUT BOYS» з ліцею «Нова школа» Катеринівської сільської ради.

Вітаючи їх у фейсбуці, директорка навчального закладу

та протягом трьох етапів, а допомагали їм у цьому заступники директора з виховної роботи Алла Очкала та Тетяна Іляшенко. Дякуємо вам, любі дівчатка!»

Хто і коли отримає доплату до пенсії

Йдеться про працюючих пенсіонерів. Зазвичай перерахунок їхніх пенсій проводиться щороку з 1 квітня на підставі даних про доходи за останніх 24 місяці. Але в нинішньому році стався збій. Як повідомила «Нашій громаді» начальниця управління пенсійного забезпечення головного управління Пенсійного фонду України в Кіровоградській області Антоніна Торшина, пов'язано це зі зміною з 1 січня нинішнього року терміну подання звітності, що містить дану інформацію (відтепер не щомісяця, а щокварталу). Оскільки на 1 квітня Пенсійний фонд не мав даних

про доходи фізичних осіб за січень-лютий, автоматичний перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам було перенесено на більш пізній час.

«На сьогодні дані про страховий стаж за січень-лютий 2021 року вже надійшли зі звітністю за I квартал та відобразились в системі персоналізованого обліку у травні цього року. Тому найближчим часом Пенсійним фондом буде проведено автоматизований перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам. Доплату за квітень – травень пенсіонери отримають у червні», – уточнила Антоніна Торшина.

Перемога володимирівців

Триває V тур чемпіонату Кропивницького району з міні-футболу (6+1).

Днями відбувся матч між ФК «Кристал» (с. Володимирівка) та ФК «Іскра» (с. Созонівка), рахунок – 2:1.

З володимирівської команди відзначилися І. Будерацький та

В. Поліщук, кожен з яких забив гол.

«Дякуємо супернику за гру та суддям за коректне судійство», – написав у фейсбуці Руслан Шпаковський, представник «Кристалу».

Майстерно й з душею

Даша Терентьева з Олексіївки, восьмикласниця ліцею «Нова школа», перемогла в конкурсній виставці з декоративного мистецтва «Великодні барви», який проводився відділом освіти, культури, спорту, туризму, охорони культурної спадщини Катеринівської сільської ради. Вона подавала на конкурс композицію у вигляді декоративних писанок у кошику.

Друге місце присуджено Валентині Цюпці (Володимирівка), третє – Вікторії Токар (Олексіївка), четверте – Грузьківській бібліотеці, п'яте місце – клубу «Барви» Обознівського будинку культури, шосте – Сніжаній Нікітінні (Катеринівка). Приз глядацьких симпатій дістався Богданові Бакошу (Володимирівка).

Усього на виставці було представлено близько 100 декоративних виробів, присвячених Христовому Воскресінню. Створюючи їх, місцеві умільці вдалися до різних технік, в тому числі вишивання, в'язання, плетіння лози. Найкращі роботи визначено за результатами онлайн-голосування у фейсбуці.

На знімку: Даша Терентьева зі своєю композицією.

Надія – на кисневі концентратори

Два кисневих концентратори придбало нещодавно АТ «Кіровоградське рудоуправління» для Катеринівської амбулаторії загальної практики сімейної медицини.

Це апарати, які виробляють кисень, концентруючи його з атмосферного повітря, і застосовуються для порятунку хворих на covid-19, зокрема й без їх госпіталізації.

Дефіцит лікарняних ліжок з доступом до кисню – одна з найбільших проблем у боротьбі України в коронавірусом. Днями Харківська облдержадміністрація запропонувала Міністерству охорони здоров'я змінити алгоритм надання медичної допомоги хворим covid-19, а саме – дозволити проведення кисневої терапії та внутрішньовенної інфузії вдома. Очілюючи одного з найбільш вражених епідемією регіонів зазначають, що до цього штовхає катастрофічний брак лікарів: адже ліжок можна поставити багато, але кількість персоналу в лікарнях не збільшується. А до терапії вдома можна і потрібно залучити сімейних лікарів. Харків'яни вже працюють над створенням мобільного парку обладнання, щоб лікарі первинної ланки надавали допомогу хворим у них удома – ставили їм крапельницю, підключали до кисневих концентраторів. Хворому, швидше за все, не знадобиться інтенсивна терапія, якщо він отримає кисневе лікування вдома.

Наприклад, при лікуванні захворювань середньої та великої тяжкості найоптимальнішим є кисневий концентратор потужністю 5 літрів на хвилину. Саме такі прилади отримала від гірників Катеринівська амбулаторія. Вони застосовуватимуться в лікуванні хворих удома, без госпіталізації.

І на медицині розуміються...

Усіх, хто знав цю жінку, засмутила її передчасна смерть. І хоча багатьом відомо, що вона страждала від серйозних хвороб, дуже важко змиритися з тим, що їй не стало, бо була оптимісткою, трудівницею і мала великі плани на життя.

А ще прикро, що ця трагедія стала приводом для пліток і інсинуацій. Дехто з місцевих жителів, відомий у громаді регулярною критикою на адресу сільської ради, одразу після смерті землячки уявив себе великим спеціалістом у медицині і заходився поширювати свої сумніви в професійній спроможності Надії Пархоменко, лікарки Катеринівської амбулаторії. Аби створити враження, що, мовляв, Пархо-

менко дуже дорого обходиться Катеринівській громаді, «фахівець» виявив неабияку фантазію – суттєво завищив її доходи та вигадав, що її робота оплачується з місцевого бюджету. Ці свої домисли він опублікував у фейсбуці. Щоправда, згодом – мабуть, зрозумівши, що нагородив дурниць, – критик видалив той свій допис. Але це не зупинило плітки – їх уже усно поширювали нечисленні, але активні місцеві «спеціалісти» з охорони здоров'я.

Це спонукало катеринівського сільського голову Тетяну Пучку опублікувати в тому ж фейсбуці ось яке роз'яснення.

Передусім голова повідомила, що з лікаркою Пархоменко

укладено 1845 декларацій, на підставі чого Національна служба здоров'я України (державна установа, а не сільська рада!) щомісячно переказує на утримання Катеринівської амбулаторії, Обознівського та Олексіївського ФАПів 110 тисяч гривень. Частина цих коштів – 24 тисячі гривень – спрямовується на оплату праці лікаря. Решта – на зарплату іншого медперсоналу та на утримання лікувальних закладів.

Також Пучка нагадала, що 2019 року Катеринівська сільська рада ухвалила програму, якою передбачено забезпечення сімейного лікаря службовим житлом. Тому при прийнятті на роботу Надії Пархоменко за-

пропоновано житло на території сільської ради. Є й рішення сільської ради про фінансування з місцевого бюджету поїздок лікаря до місця роботи (поки що Надія Пархоменко мешкає в Кропивницькому). Як наголосила Тетяна Пучка, цей соціальний пакет було розроблено й запропоновано Надії Пархоменко з урахуванням того, що лікарі зовсім не горять бажанням влаштуватися в сільській місцевості. «Нагадаю, Катеринівська амбулаторія більше двох років була без лікаря, – зауважила сільський голова. – Нині, коли проведено реформу первинної ланки медицини, залишитися без лікаря – це катастрофа».

Тетяна Пучка запевнила: від-

коли Надія Пархоменко працює сімейним лікарем у Катеринівській амбулаторії, щодо неї не надходило скарг ні до сільської ради, ні до безпосереднього керівництва (головлікаря Кропивницького районного центру первинної медичної допомоги).

Сільський голова попередила: цькування Надії Пархоменко може призвести до того, що Катеринівська амбулаторія залишиться без лікаря.

«Прошу вас, припиніть! – написала Тетяна Пучка у фейсбуці. – Давайте з повагою ставитися одне до одного! А якщо є скарги, звертайтеся до сільської ради, щоб всі проблеми вирішувати спільними зусиллями!»

Віктор КРУПСЬКИЙ

Це потрібно живим

Якось, готуючи для «Нашої громади» статтю про катеринівського поміщика Олександра Дмитрієва, натрапив на німецький сайт «Погост-тегель», де опубліковано списки похованих на православному кладовищі в Берліні й знімки їхніх могил. Є там інформація й про Дмитрієва, який емігрував з Російської імперії після революції 1917 року і помер у Берліні 1923-го. З фотографії видно, що могила Дмитрієва, як і все кладовище, – в ідеальному стані. Це при тому, що в багатьох похованих там не залишилося потомків.

Інший вигляд мають українські кладовища. Чи не на кожному бачимо порослі бур'янами могили, до яких десятиліттями немає нікому діла. Не віриться, що всі, хто знайшов тут собі останній притулок, не залишили по собі спадкоємців або спадкоємці живуть звідси за тридев'ять земель. Якщо так триватиме й далі, нескладно уявити, що станеться з нині занедбаніми могилами – зруйнуються надгробки, зникнуть металеві таблички з інформацією про похованих. І коли, припустимо, комусь із нащадків захочеться побувати на могилі своїх предків, знайти її буде дуже проблематично.

«Я хотів довідатися, де поховано моїх діда та бабу, розпитував про це у свого дядька, який прожив 95 років, але той і сам не знав, хоча це ж його батьки», – розповів мені один грузьківський старожил. Йому тільки й відомо, що дідова та бабина могила – на кладовищі в третьому районі Грузького. А померли вони не дуже й давно: дід – 1948 року, баба – 1956-го. До речі, кладовище в третьому районі Грузького належить до діючих (дивний термін, чи не так?), тобто там продовжують ховати покійних.

Є безіменні могили й на цвинтарі в четвертому районі – найдавнішому з грузьківських кладовищ. «Там поховано двох моїх сестер, які померли в 1930-х роках. Де їхні могили – того не пам'ятали навіть батько і мати», – розповів мені все той же мешканець Грузького. Поряд із старим кладовищем у четвертому районі – нове, там ховають і нині.

У першому районі Грузького – два кладовища, нове й старе. Якщо їхати до них з вулиці Сабліна, нове – ліворуч, старе – праворуч. Впадає в око чималий пустир між дорогою і старим кладовищем. Виникає запитання: навіщо відвели землю під новий цвинтар (це сталося, кажуть, років з 15 тому)? Аж можна було б розширити старе кладовище за рахунок пустиря. «Мабуть, не можна було, – пояснив мені все той же грузьківський старожил. – Швидше за все, пустир – то занедбане кладовище».

В Овсяниківці – теж кілька кладовищ. Аж село – велике, в довжину – сім кілометрів, коліс тут діяло аж три колгоспи. На трьох із овсяниківських цвинтарів ховають і тепер. Ще один, який відноситься до села Андріївки (його вже нема), – закритий.

Експерсію овсяниківськими цвинтарями мені влаштував тамтешній староста Володимир Чулак. Він показав купи гілля, акуратно складеного край кладовищ, це – свіжий результат роботи комунальників «Обрії».

– Спільно сухі гілляки, повирубувано чагарники, – похвалився Чулак. – Треба вивезти це все. Жуков, фермер, обіцяв транспортом допомогти. Чекаємо, поки він об'їдеться. Багато зроблено на кладовищах. Але багато ще треба зробити.

Слухаючи це, я зрозумів, що до об'єднання з Катеринівською громадою в овсяниківців не доходили руки до цвинтарів. Хоча, наприклад, меморіал на честь визволителів в центрі Овсяниківки вони підтримували в пристойному стані й раніше.

Кожне з трьох діючих овсяниківських кладовищ можна умовно поділити на нове й старе. На одному з них я знайшов поховання столітньої давнини. Наприклад, могила Івана Силевича Колодяжного (1857 – 1921), Григорія Івановича Колодяжного (1990 – 1919). Мабуть, це – батько й син. Стилістика хрестів й табличок на їхніх могилах вказує, що виготовлено їх у 1950-х – 1980-х роках. Алюмінієва фарба на хрестах не змилася остаточно. Значить,

другої половини століття минулого, і нефарбовані дерев'яні хрести з того ж 20-го століття, які позаростали чагарниками.

Я марно намагався знайти могилу, в якій поховано загиблих від голоду в 1932 – 1933 роки (про це розповіла Марія Гаїна). Та місцина дуже заросла вишняком. Сподіваюся, її таки розчистять.

Побував і на кладовищі в Аврамівці. Давні поховання там – у хащах. Але є багатенько впорядкованих могил – з дорозезними кам'яними пам'ятниками, з пофарбованими в чорне низенькими огорожами. Це – поховання останнього десятиліття. А в Аврамівці уже майже немає жителів, добротні будинки пустують.

Володимирівський староста Сергій Євченко розповів, що в підпорядкованому йому окрузі є чотири кладовища – два у Володимирівці, по одному – в Миронівці й Олександрівці.

– Нині в основному ховають на володимирівських кладовищах – центральному та на вулиці Молодіжній. У Миронівці

ще років з десять тому за цими столітніми могилами хтось та доглядав. Але є в Овсяниківці значно пізніші поховання, які позаростали деревами й чагарниками. На деяких могилах – дерев'яні хрести, які, мабуть, ніколи й не фарбувалися. І – нуль інформації про похованих.

У Могутньому – три кладовища, на кожному ховають покійних і нині.

– Усі кладовища прибрано перед поминальними днями, – запевнила тамтешня староста Марія Гаїна. Вона схвально висловила про Миколу Тахтаю – місцевого працівника КП «Обрій», який підтримує благострій у Могутньому. Згадала й підприємця Віктора Демченка, завдяки якому на кладовища завезено пісок, вивезено з них сміття.

І от я – на так званому центральному могутненському кладовищі. Тут є і дорогі кам'яні пам'ятники, встановлені на честь померлих в нинішньому столітті, і покриті олійною фарбою сталеві надгробники

– вряди-годи. В Олександрівці давно не ховали, бо там люди не живуть, – повідомив Євченко.

Але, за його словами, й на олександрівський цвинтар приїздять родичі похованих, щоб навести лад на могилах. Так було й цієї весни.

– А комунальники з «Обрії» викошують бур'яни на кладовищах, – продовжив староста. – Катеринівський рудник виділив екскаватора, щоб викопати ями для сміття. Фермер Григорій Демченко завозить пісок, його за місцевою традицією використовують при впорядкуванні могил.

Я побував на так званому центральному кладовищі Володимирівки. Там побачив і піщані бордюри (зокрема й на безіменній могилі), і дорогі кам'яні пам'ятники, і хащі, крізь які ледь проглядалися могили.

Віктор КРУПСЬКИЙ

Далі буде

Варто знати

Нове в отриманні субсидій

Уряд вніс деякі корективи у нові правила отримання субсидій. Вони, зокрема, дозволять перепризначати субсидії без подання відповідної заяви (за деякими винятками). Про це минулої середи повідомив прем'єр Денис Шмигаль.

«Нові зміни також торкнуться питання наявності декількох об'єктів житла. Якщо ви власник 3-4 квартир у Києві, то субсидія вам призначена не буде. Якщо у вас є квартира в місті та будинок у селі, то це не завадить вам отримати допомогу. Так само, якщо у вас є ще одне житло на правах спільної власності з іншими людьми. Ми збільшуємо розмір депозиту, який впливає на те, чи буде отримана субсидія. Також претендувати на субсидію можна, маючи на депозиті до 100 тисяч гривень», – додав прем'єр.

За його словами, справи про призначення субсидій в окремих випадках, які раніше розглядали спеціальні комісії, тепер розглядатимуть органи соціального захисту населення, що скоротить термін розгляду заяв.

Новими уточненнями визначено:

– не враховувати доходи від розміщення депозитів, оскільки банківські установи подають звіти до ДФС і наразі відсутня повна персоналізована інформація про доходи фізосіб;

– збільшити до 100 тис грн суму коштів на депозитному рахунку, перевищення цієї суми позбавляє права на отримання субсидії;

– не враховувати житлові приміщення, які перебувають у спільній, частковій або сумісній власності, а також ті, які знаходяться в сільській місцевості;

Також цим рішенням уряд дозволяє робити автоматичне перепризначення субсидій тим домогосподарствам, які не мають критеріїв, за яких ця субсидія не признається. Призначення субсидій таким домогосподарствам буде здійснено в автоматичному режимі органами соціального захисту населення на підставі інформації Мінфіну за результатами верифікації.

Нагадаємо також, що з травня всі українці, яким призначено субсидію, будуть отримувати її грошима. Для цього треба подати нову заяву протягом наступних 5 місяців.

Колектив АТ «Кіровоградське рудоуправління» глибоко сумує з приводу передчасної смерті

Тетяни Олексіївни Гайдачук

та висловлює співчуття її рідним і близьким.

Жоден концерт в олексіївському будинку культури не проходить без участі в ньому вокальної групи "Берегиня". Пісні в її виконанні стають справжньою окрасою свят і різних урочистих заходів.

Такої популярності цей жіночий колектив досяг під керівництвом Володимира Онойченка. На жаль, торік життя обдарованого музиканта несподівано обірвалося, і постало питання про нового керівника. Майже пів року тому ним став Едуард Дикаренко – керівник відомого в Україні фольклорного гурту "Ексампейя" при Кіровоградському обласному Центрі народної творчості. Ось як він пояснив, чому вирішив очолити "Берегиню":

– Колектив цей, його можливості знав і раніше, навіть запрошував кількох його учасниць для гастролей з нашим гуртом по Західній Україні, тож, коли керівник помер, я подумав: "Берегиня" не повинна зникнути.

Дехто може подумати: пощастило людині, адже прийшла на все готове. Можливо, це відповідало б дійсності, якби новий керівник не належав до тих, хто сповідує автентичне виконання – максимально точно відтворення звучання пісень минулого, відповідність його оригінальним, «історичним» уявленням. Сьогодні цей напрям є одним з провідних у сучасній пісенній культурі України.

Цікавлюся, чому раптом автентичність привернула його увагу, адже значно простіше й вигідніше співати сучасні пісні.

– Це в мене з дитинства, – каже Едуард. – Я ріс у селі і часто слухав, як співали моя бабуся, сусідські жінки. Пізніше, коли став займатися музикою, зрозумів, що це виконання мені рідне, близьке. Почав заглиблюватися в його основи, не підозрюючи, на що себе прирікаю, адже треба було не стільки пісню вивчити, скільки відчувти її дух. Вивчав історію, краєзнавство, побут, стиль життя – все, що давало мені інформацію про українську автентичність. Цікавішого заняття й вигадати не міг. Нині відкриваю для себе дохристиянську скіфську культуру. Вона особлива. Якщо давнішу трипільську можна пов'язати з українською, то скіфську – ні. Хоча

автентичності, за словами Едуарда Дикаренка, відбувся цілком свідомо.

– Під час наших концертів ми помічали, що вже після п'ятої пісні глядачі втомлюються, їм стає нецікаво. Пояснити це було просто: стиль життя й сприйняття світу сьогодні інші, ніж були тоді, коли народжувалася та чи інша пісня. І я запропонував учасницям гурту – дружині Тетяні Дикаренко і Вікторії Шишовій – взятися за автентичне

звивається фольк-модерном. Багато колективів працює в ньому, в тому числі й ті, що беруть участь у щорічному конкурсі Євробачення.

Вони записували пісні в різних куточках Кіровоградщини, але найбільше їм прислужилися на працювання Наталії і Олександра Терещенків. Дикаренко називає їх корифеями фольклористики, відомими у всій країні. На їхньому рахунку – шість тисяч зібраних пісень тільки в нашій області.

– Береш будь-яку записану ними пісню і розумієш, звідки вона – з якого району, з якого села.

Свою і очолюваних ним колективів місію він вбачає в тому, щоб доносити до слухача автентичну пісню в сучасній обробці. Обробку або аранжування пише сам. Це клопітка й складна робота, адже треба писати нотну партію для кожного інструмента окремо, проте вона йому подобається. Допомагають знання, здобуті під час

Едуард Дикаренко:

Повертаємося до джерел

скіфи дуже багато принесли із собою на нашу територію.

Перехід гурту "Ексампейя" до

виконання народних пісень в сучасній обробці. Цей напрям на-

Зроблене Терещенками важко переоцінити, – каже Едуард.

навчання в музичній школі імені Г. Нейгауза, багаторічний досвід та вміння грати на доброму десятку інструментів.

З'ясувавши музичні уподобання Едуарда Дикаренка, цікавлюся його планами стосовно "Берегині" й чую:

– Закладаємо фундамент музичної грамотності.

Що криється за цими словами, пояснює далі:

– Всі учасниці вокальної групи мають дуже гарні голоси, але щоб рухатися вперед, звучати якісніше, треба хоч трохи знати теорію. Бо, скажімо, одна справа – співати втроя, і зовсім інша – співати тріо.

За його словами, колектив групи сприйняв нововведення дуже добре, охоче працює над підвищенням своєї майстерності, і вже є позитивні зрушення: частина пісень виконується максимально наближено до того, як вони виконувалися сто чи двісті років тому.

– Повертаємося до джерел, – підсумовує нашу розмову Едуард Дикаренко. – Гадаю, глядачі зможуть оцінити наші зусилля під кінець року.

Нині у вокальної групи "Берегиня" гаряча пора, адже, окрім навчання, триває підготовка до чергових концертів...

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

На знімках: Е. Дикаренко; гурт "Ексампейя" із керівником і ведучою телевізійної програми «Фольк-music» Оксаною Пекуно.

Вишиванка єднає народ

Учора відзначався Міжнародний день вишиванки. Започаткований 2006 року, він швидко набув популярності, підтвердженням чому є постійно зростаюча кількість шанувальників вишиванки. Цього дня все більше й більше наших громадян при виборі одягу віддає перевагу саме їй, бо це не тільки гарно й модно.

– Вишиванка для мене – це щось дуже символічне, – поділилася при зустрічі вчителька початкових класів з Володимирівки Тетяна Мошак. – Від своєї бабусі знаю, як вишиванка цінувалася нашими пращурами, якого великого значення їй надавалося. Бабуся сама вишивала й мене вчила. Казала: «Ти маєш вишити собі сорочку – вона тебе берегтиме від усяких бід». І я вишила. Звісно, не таку, як бачу сьогодні, простішу, але головне – своїми руками.

Тетяна Борисівна розповіла, що справжньою фанаткою вишивки була її мама. Вишивала сорочки, рушники, наволочки на подушки, простирадла.

– Вона працювала в колгоспі дояркою, тож змушена була прокидатися дуже рано, але ввечері, якою б стомленою не почувалася, бралася за вишивання. Поки електрику не підвели, то вишивала при лампі й свічках. На Різдво і Великдень наряджала хату вишивками, і це так було врочисто, так святково, що й досі при згадці серце радісно тремтить, – продовжила Тетяна Борисівна.

Пригадала вона, що кращого подарунку для мами, ніж муліне, не було.

– Ми, її дочки, знали, що в сільському

магазині муліне не завжди купиш і мамі доводиться розпускати на нитки якусь тканину, а потім ще фарбувати, старалася завжди привозити їй муліне з міста. Для неї це буй найкращий подарунок.

За словами Тетяни Борисівни, раніше вишивкою у Володимирівці захоплювалися чи не всі жінки.

– Моя свекруха, Марія Тимофіївна Мошак, теж дуже гарно вишивала. Бувало, дивившись на її вишивки й не віриш, що така краса може народжуватися з ниток. Вона ніколи не перемальовувала чужі узорі, сама вигадувала. Частина її робіт я передала до шкільної світлиці.

Коли зайшла мова про вишиванку і сьогоднішній день, Тетяна Борисівна зазначила, що нині ставлення до вишиванки в суспільстві помітно змінилося. Не останню роль у цьому відіграє те, що й сьогодні український народ змушений зі зброєю в руках виборювати своє право на незалежність.

– Одягаючи вишиванку, ти почувашся частинкою великого народу. Це дуже важливо. Особливо для дітей. Тому й проходить Міжнародний день вишиванки в нашому корпусі ліцею святково й урочисто. За традицією, на заняття у вишиванках приходять усі – і учні, і викладачі. Цього ж дня учні молодших класів з квітами ідуть до пам'ятного знака, присвяченого перебуванню в наших краях Тараса Григоровича Шевченка, який є для нас прикладом любові до України, до свого народу, – сказала на закінчення Тетяна Борисівна.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

На знімках: Т. Мошак; вишиванкову традицію підтримують дочка Альона та внучка Вікторія; вокальна група «Кол-

жанка» володимирівського сільського клубу у вишиванках, подарованих депутатом сільської ради Тетяною Кухтою.

«Сіяла і думала: хліб виросте, люди їстимуть»

З грузьківською пенсіонеркою Валентиною Нікітіною мене познайомила Валентина Гінкул, яка опікується нею як соціальна працівниця Катеринівської сільської ради. Коли прийшли до Нікітіної, та саме сиділа на лавці надворі. Поряд грівся на весняному сонечку кіт, який, побачивши гостей, одразу втік. Я зауважив подумки, що хата й подвір'я – в порядку, а господарка – в чистенькому, новенькому.

Привітавшись та відрекомендувавшись, запитав господарку, де вона працювала.

– В колхозі, – відповіла Валентина Михайлівна. – З дванадцяти год помагала матері на городній бригаді. Там вирощували помідори, огірки. Буряк сапала із п'ятдесят восьмого року, а сама я – сорокового. Кожний мав свою ділянку. Потом збирали буряк. Викопував його трактор, ще не було комбайнів. Ми складали буряк у кучі, чистили. Ножиком обрізали гичку. І пшеницю я сіяла. Стою на сівалці, яку трактор тягне. Слідкую, щоб не позабавилися оті дірки в сівалці. Мені цікаво було. Сіяла і думала: хліб виросте, люди їстимуть. А така пиль на мене віє! Ще й отрава, бо зерно оброблене. Отравилась я, попала в больницу. Отравлені організм. Сороч год робила в колгоспі.

– Скільки ж вам платили? Чи тоді ще трудодні були? – поцікавився я.

– На сівалці получала десять рублів у день. А на току – по два.

– Це на старі гроші? – я мав на увазі період до грошової реформи 1961 року.

– На старі.

Далі Нікітіна розповіла про

сина Сергія, який помер два роки тому:

– Серьожа маленький був, коли мене чоловік покинув. Треба було сильно робити, щоб син не нуждався ні в чому. Він на шофе-

сниться?» А він: «Мам, скільки год пройшло, а сниться війна».

– Онуків маєте? – запитав я.

– Є. Діма й Алла. Діма – в городі, Алла – в селі.

– Бувають у вас?

ра вивчився. В Афганістан забрали служити. Один син, і того послали туди. Листи писав, що все добре. А сам два рази Боткіна болів. Їм в Афганістані розрішало пити воду тільки кип'ячену, а він не слухав, сиру пив. Як вернувся додому, про війну розказувати не хотів. Тільки раз сказав, що збирав людські руки, ноги. На скорій служив. Якось спав, я підійшла, бо кричав – воював уві сні. Я: «Серьожа, проснись. Що тобі

– Бувають.

– Молодці.

– Та жить можна. У молодості все спішила, крутилася, хотіла все зробити, устигнуть. Зварив їсти – а їсти нема коли, бо треба бігти роботу. Не скажу, що зараз погано. Пенсія – три триста. Субсидія є – на свет, на дрова.

– Аби тільки нічого не боліло.

– Да, болячки замучили. Лікарства дорогі. Але мені хватає. А ноги мажу чистотелом. Хоч він

вобщето од ліца. Так нога боліла, не мала чим мазать. Помазала чистотелом – легше стало. Мазі є хороші, але в мене алергія на них, через отравлення в молодості.

– До Валентини претензій не маєте? – це я про соцпрацівницю Гінкул запитав.

– Валею я довольна. Усе робить, що нада. А раніше була Майя, теж хороша жінка.

– Подруги у вас є?

– Була подруга, Нікітіна Рая. Померла. Ми на старості подружилися. Вона сама сказала: «Валю, давай дружить, будемо як сестри».

«Давай», – кажу. Вона начала ходити до мене, я – до неї. У неї ноги боліли, то вона нечасто ходила. А як я два дні не йду, вона ругає: «Що, забула про мене?» І чоловік її, Шура, радий був, що я ходила. Кажу їм: «Будете морожене?» – «Будемо, їди бери». Беру мороженого, сідаємо на вулиці на скамейці, їмо. Рая померла місяць тому, а Шура – перед нею. Зараз дружу з Галею Гапенко. Вона сюди приходить. З Нікітіною Надею дружу. Надя була ланковою, тоже калікою осталася, ногами не може.

– Що обговорюєте з подругами? Політику, міжнародне становище?

– Свою молодість вспоминаємо.

– Як дівували?

– І як дівували, і як робили. Робили крепко. Зараз люди не роблять, нема роботи.

– Город онуки обробляють?

– Трохи з онуками обробляємо, а частину оддала людям, щоб бур'ян не ріс. Мені ж багато не треба.

– І курей не тримаєте вже.

– Раніш було все – і кури, і свині. Тепер тільки коти. Воюю з ними.

– Чого?

– Бо не слухають. Лізуть на стол. Даю суп чи борщ, а вони хочуть добренького – косточки, колбаски.

– Мишей не ловлять?

– Не бачу вобщето їх. Не знаю, є миші тепер чи нема.

Я запевнив, що миші в Україні не перевелися. Прощаючись, побажав господарці доброго здоров'я.

– Спасибі, ми з бабою Галею ще шевелімся, – відповіла вона. – Галя дебеліша за мене, вона і в город бігає, і кругом. А в п'ятому районі є люди – на двох палках ходять.

Вийшовши з Валентиною Гінкул на вулицю, я попросив її розповісти про роботу.

– Нині в мене – вісім підопічних, – повідомила та. – Мої обов'язки – харчів, ліків купити, води принести. Коли підопічні були молодші і обробляли городи, допомагала їм і в цьому. По середах закуповую продукти, ліки. Для цього їжджу і в Кропивницький. По понеділках, вівторках, четвергах і п'ятницях ходжу до своїх стареньких. Кожного дня – до двох. Я вже двадцять п'ять років на цій роботі. Починала, коли соцпрацівники підпорядковувалися сільським радам. Потім нас перевели в державну установу. Тепер я – в Катеринівській сільській раді.

Віктор КРУПСЬКИЙ

На знімку: Валентина Нікітіна і Валентина Гінкул.

А можна було б полежати перед телевизором...

Чистотою та впорядкованістю вражає Катеринівка кожного, хто вперше опиняється тут. На вулицях – асфальт, милують око доглянуті житлові двоповерхівки, приміщення закладів освіти й культури, сквер, модерні спортивні та дитячі майданчики, зупинки громадського транспорту.

Гості села дивуються: як це вдається катеринівцям? І припускають, що тут не обхо-

ватися! Мені вона теж впала в око. До того ж, я помітив, що це – не багато індивідуальних клумбочок, а одна-єдина клумба вздовж усього будинку. Вирішив дізнатися, хто створив цю красу. У перехожих випитав, що це – робота Тетяни Ільяшенко, Людмили Удодік, Лідії Калініної, Валентини Шиліної, Тетяни Губрій, Людмили Волощук (якщо кого не названо – прошу вибачення). Дізнався номер телефону Валентини Шиліної, набираю.

– А можна було і не гнути спину на клумбі, а полежати на дивані, подивитися телевизор, – кажу Валентині Іванівні, привітавшись.

– Так зате ж як красиво стало! – впевнена вона в своєму і своїх сусідок виборі.

– Де береде квіти? – питаю.

– Одне в одного. Хтось дістане нову квітку – поділиться. Троянди розмножуємо живцями, накриваємо їх банками.

Найкраще приймаються троянди, які плетуться.

– Рудник допомагає у благоустрої?

– Коли кілька років тому починали впорядковувати цю територію, рудник землі привіз. Бо тут ґрунт – не дуже. А недавно рудник дав нам фарбу, щоб однаково пофарбували двері сараїв. Не тільки нам, а й жителям інших двоповерхівок.

Бажаю Шиліній і її сусідкам доброго здоров'я. Спасибі їм за красу!

Віктор ІВАНЕНКО

диться без підтримки місцевого бізнесу. Так воно й є: у Катеринівці кожен розкаже, скільки робить для села АТ «Кіровоградське рудоуправління». Але якби жителі села у вільний від роботи час сиділи склавши руки, воно не було б таким красивим.

Яскравий (у буквальному значенні слова) приклад участі катеринівців у благоустрої села – квітники на прибудинкових територіях. Наприклад, проходячи проспектом Гагаріна, неможливо не зупинитися біля будинку № 4 – там така гарна клумба, хочеться помилу-

Ваше здоров'я

Кліщі особливо небезпечні на весні та влітку. Серед них є павуки, здатні викликати хворобу Лайма та енцефаліт.

Найчастіше кліщі кусають в шию та стегна

Натрапити на кліща можна не лише в хащах, але й в парку або прогулюючись босоніж по траві. Більше шансів, що кліщ вкусить, коли людина має багато незахищених, відкритих ділянок тіла. Зазвичай кусають у місці пролягання поверхневих судин. Найулюбленіші місця укусу – шия, пахвинні ділянки тіла, внутрішня поверхня стегна, сідниці. Але можуть бути й на інших ділянках тіла, зокрема й на голінках, підколінних ямках, сідницях, животі.

Паразит, ураження якого залишилося не поміченим, здатен викликати хворобу Лайма.

Недуга має різні форми, починаючи від легкої – малосимптомної, закінчуючи важкими та хронічними. Найрозповсюдженіша – легка. Проявляється не одразу, а за два-три тижні після укусу.

Редька зміцнює серце і судини

Найкраще підвищують опірність організму хворобам правильні продукти. Одним з таких продуктів є редька.

Фахівці переконують, що у ній багато кальцію, магнію, калію, йоду, фосфору та велика кількість сірки, яка сприяє поліпшенню травлення і очищає організм від шлаків.

Редька дуже смачна, особливо в різних салатах, до того ж вона зміцнює серце і судини. Надмірне вживання тваринних жирів призводить до холестеринових відкладень на стінках судин і зниження їх еластичності. А ось регу-

Але лише в тому випадку, якщо кліщ був переносником борелії – мікроорганізму, який спричиняє хворобу Лайма. Хвороба проявляється почервонінням, але не обов'язково в місці укусу. Може бути й на іншій ділянці тіла та здатна

мігрувати. Це називається еритема, вона може зміщуватися, збільшуватися, бути кільцеподібною, або просто червоною.

Прояви хвороби Лайма потребують негайного лікування антибіотиками. При важкій формі може піднятися температура тіла, вражаються суглоби, виникає нудота, головний біль, погіршується загальний стан. У найтяжчих – вражається головний мозок і хвороба переходить в хронічну форму. Затяжний і хронічний перебіг захворювання іноді призводить до часткової або повної втрати працездатності.

ліярне включення в свій раціон редьки допоможе позбутися цієї проблеми.

У редьки досить тривалий період зберігання (особливо у чорній), а ще вона багата на амінокислоти і мікроелементи. У період сезонних пандемій вона стає просто незамінною.

Її рекомендують при застудах і кашлях, оскільки у неї є і протимікробні властивості. У їжу можна вживати не тільки коренеплоди, а й молоді зелені – наприклад, додати в суп. Самі коренеплоди можна їсти свіжими, вареними, смаженими і маринованими.